

Rijkswaterstaat
Ministerie van Verkeer en Waterstaat

Marktconsultatie spoedepak

Datum 12 maart 2009
Status definitief

Dit is een openbaar document

Marktconsultatie spoedaanpak

Datum 12 maart 2009
Status definitief

Inhoud

1	Inleiding 4
1.1	Aanleiding 4
1.2	Waarom een nieuwe marktbenadering? 4
1.3	Het doel van de marktconsultatie 5
1.4	De aanpak van de marktconsultatie op hoofdlijnen 5
1.5	De doelgroep van de marktconsultatie 5
1.6	Leeswijzer 6
2	Vraagstelling marktconsultatie 7
2.1	Doelen marktconsultatie 7
2.2	De grootschalige plenaire startbijeenkomst 7
2.3	De individuele gesprekken 8
2.4	De rapportage 9
3	Beschrijving programma spoedaanpak 10
3.1	Spoedaanpak projecten 10
3.2	Inkoopstrategie 11
4	Planning 13
5	Juridische en procedurele aspecten 14

Bijlage - fact sheets 16 projecten

1 Inleiding

1.1 Aanleiding

In opdracht van het ministerie van Verkeer en Waterstaat pakt Rijkswaterstaat 30 hardnekkige knelpunten op de weg versneld aan om de doorstroming te verbeteren en de reistijd betrouwbaarder te maken. Bij al deze projecten gaat vóór mei 2011 de schop de grond in. Tien daarvan worden naar verwachting voor die tijd tevens opgeleverd.

Om de realisatie van de spoedaanpak projecten slagvaardig aan te pakken, ging Rijkswaterstaat van september tot en met december 2008 in dialoog met marktpartijen. In een breed samengestelde groep met (leden van) Bouwend Nederland, ONRI, UNETO-VNI en Rijkswaterstaat is toen gezamenlijk de mogelijke versnelling van 30 projecten grofweg verkend. Doel van deze verkenning was ondermeer het verzamelen van input om een marktconsultatie goed te laten verlopen.

Eén van de uitkomsten van die dialoog is een voorstel voor een nieuwe marktbenadering. De 30 spoedaanpakprojecten zijn qua inkoopstrategie verdeeld in twee groepen. Voor een groep van 16 projecten is een nieuwe marktbenadering ontwikkeld, gericht op het versnellen en vereenvoudigen van de procedure. De andere groep wordt op de reguliere manier aanbesteed (van deze 14 projecten zijn een aantal projecten al aanbesteed en een aantal al in een vergevorderd stadium van marktbenadering).

De marktbenadering van de eerste groep van 16 projecten is onderwerp van een marktconsultatie in april 2009. In deze notitie worden de inhoud en de aanpak van deze marktconsultatie kort uiteengezet.

1.2 Waarom een nieuwe marktbenadering?

Het spoedkarakter van de projecten vraagt om een andere manier van aanbesteding dan normaal. De kunst hierbij is om de hoeveelheid energie die de totale keten in de aanbestedingsprocedure stopt te minimaliseren, zonder daarbij aan kwaliteit in het aanbestedingsproces te verliezen.

Het belangrijkste doel van de inkoopstrategie vanuit Rijkswaterstaat is om de versnelling mogelijk te maken zodat de doelstellingen van het programma worden behaald. De volgende drie risico's zijn daarbij leidend:

1. vertraging in planstudies creëren vertraging in hele keten;
2. onvoldoende tendercapaciteit marktpartijen leidt tot (kwalitatief) onvoldoende inschrijvingen, veel discussies, wijzigingen en vertraging;
3. onvoldoende capaciteit bij Rijkswaterstaat bij contractvoorbereiding leidt tot kwalitatief onvoldoende aanbestedingsdossiers of onvoldoende regie op de aanbesteding(en).

Gezien de suggesties van de markt, tijdens de verkenning najaar 2008, moet de aanbestedingsfase kort zijn en op kwaliteitsaspecten gericht.

Een tweede doelstelling is het bereiken van een zo optimaal mogelijke prijs-kwaliteitverhouding en het invulling geven aan toonaangevend opdrachtgeverschap.

Binnen de beoogde procesaanpak van de nieuwe marktbenadering worden vier uitgangspunten gehanteerd:

1. verhoog de procesefficiency;
2. minimaliseer het risico van 'non-performance';
3. maximaliseer de 'accountability' van de opdrachtnemer;
4. minimaliseer de controle en het management van de opdrachtgever.

De inkoopstrategie is vooralsnog om de 16 projecten te bundelen in een aantal pakketten. Voor elk pakket zal in een niet-openbare procedure¹ een selectie- en inschrijvingsfase worden doorlopen. Uit de geldige inschrijvingen wordt de economisch meest voordelige inschrijving (EMVI) bepaald. Meer over de nieuwe marktbenadering is te vinden in hoofdstuk 3.

1.3 Het doel van de marktconsultatie

Het doel van de marktconsultatie is het betrekken van de marktpartijen bij de voorstellen van Rijkswaterstaat over de marktbenadering. Concreet heeft de marktconsultatie de volgende drie subdoelen:

1. Toetsen of de door Rijkswaterstaat aangebrachte bundeling (zes pakketten) voor de markt werkbaar is;
2. Vragen aan de partijen wat nodig is om de door Rijkswaterstaat aangebrachte planning te realiseren;
3. Toetsen of de nieuwe marktbenadering die Rijkswaterstaat op het oog heeft voor de markt werkbaar is.

1.4 De aanpak van de marktconsultatie op hoofdlijnen

De marktconsultatie bestaat uit twee delen. Allereerst vindt er een grootschalige plenaire startbijeenkomst plaats met alle partijen die meer over de aanpak te weten willen komen en een bijdrage willen leveren aan de discussie. Direct daarop volgend vinden interviews plaats met partijen die in één-op-één gesprekken hun visie op de aanbesteding van (de pakketten van) de spoedtrajecten verder uiteen willen zetten. De marktconsultatie van de spoedtrajecten gebeurt in hoog tempo. De startbijeenkomst is op maandag 6 april. De interviews vinden plaats vanaf dinsdag 7 april tot en met vrijdag 17 april. Uiterlijk 29 april wordt de rapportage gepubliceerd. Aan de marktpartijen wordt gevraagd om mee te werken aan deze marktconsultatie. Hoofdstuk 2 beschrijft de werkwijze en aanpak van de marktconsultatie in verder detail.

1.5 De doelgroep van de marktconsultatie

De doelgroep van de marktconsultatie bestaat met name uit de mogelijk toekomstige projectmanagers van de diverse marktpartijen. Vanuit Rijkswaterstaat is er de behoefte om juist met de verantwoordelijken voor de toekomstige realisatie (ontwerp en uitvoering) de ideeën te toetsen. Zeker in de tweede fase van de

¹ Europese aanbesteding volgens het ARW 2005

marktconsultatie (de interviews) staat immers de toekomstige realisatie (en de randvoorwaarden hierbij) centraal.

De 16 projecten zijn verschillend in aard en omvang. In de marktconsultatie is het de bedoeling om met potentiële projectmanagers van uiteenlopende marktpartijen in de installatiemarkt, ingenieursbureaus, beton- en wegenbouw te praten.

1.6 Leeswijzer

In dit document wordt de marktconsultatie en de context waarin deze plaatsvindt nader uiteengezet. Hoofdstuk 2 beschrijft de werkwijze van de marktconsultatie. In hoofdstuk 3 wordt de beoogde aanbestedingsprocedure uiteengezet. In hoofdstuk 4 wordt de planning van de marktconsultatie in het gehele proces beschreven. Hoofdstuk 5 geeft de juridische en procedurele aspecten weer.

2 Vraagstelling marktconsultatie

2.1 Doelen marktconsultatie

De input die tijdens een eerdere dialoog (najaar 2008, zie inleiding) tussen de markt en Rijkswaterstaat is verkregen, is door Rijkswaterstaat verwerkt. Het resultaat is een voorstel voor bundeling van de 16 projecten in 6 pakketten, met een bijbehorende planning (zie bijlage 1). Elk pakket zal afzonderlijk worden aanbesteed.

De eerste doelstelling van de marktconsultatie betreft het toetsen bij de marktpartijen of de door Rijkswaterstaat aangebrachte bundeling (6 pakketten) voor de markt werkbaar is. Kunnen de marktpartijen hiermee uit de voeten? Waarom wel en waarom niet? Tevens wordt getoetst of de huidige bundeling een "juiste" is.

Tweede doelstelling van de marktconsultatie is te achterhalen wat de marktpartijen nodig achten om de door Rijkswaterstaat aangebrachte planning te realiseren. Doelstelling is niet om de planning te checken, maar de randvoorwaarden te identificeren die nodig zijn om de planning te realiseren en waar mogelijk te versnellen. Dit is te vergelijken met 'backcasting': vanuit het beoogde resultaat terugwerken naar het nu (in plaats van vanuit het nu naar de toekomst te kijken en op die manier een planning te maken).

Derde doelstelling van de marktconsultatie is het toetsen of de nieuwe marktbenadering die Rijkswaterstaat op het oog heeft door de markt wordt gesteund. Het gaat hierbij om het proces van aanbesteding waarbij gunning op basis van kwaliteit vooropstaat (gebaseerd op EMVI). In hoofdstuk 3 wordt het beoogde proces rondom de aanbesteding nader uiteengezet.

De marktconsultatie bestaat uit 2 onderdelen (een grootschalige bijeenkomst en individuele interviews) en leidt tot een marktconsultatiedocument (de rapportage).

2.2 De grootschalige plenaire startbijeenkomst

Op maandagmiddag 6 april is een grootschalige startbijeenkomst waarbij plenair ideeën en suggesties kunnen worden uitgewisseld. Tijdens het eerste deel van de startbijeenkomst wordt uiteengezet hoe het proces rondom de aanbesteding er uit gaat zien. De pakketten worden uiteengezet, de planning wordt doorgenomen en er zal vooral aandacht zijn voor de wijze waarop de aanbesteding vorm gaat krijgen. Vanuit de markt is er gelegenheid om te reageren op de ideeën van Rijkswaterstaat rondom het aanbestedingsproces in generieke zin.

Tijdens het tweede deel van de startbijeenkomst staan de individuele pakketten centraal. Er wordt dan in subzalen uiteengegaan, waarna er in elke subzaal een pakket wordt besproken. Hier is er gelegenheid om per pakket te reageren op zaken als planning en aanbestedingsvorm.

De startbijeenkomst vindt plaats op maandag 6 april, van 13.00 – 18.00, bij Rijkswaterstaat Westraven te Utrecht (Griffioenlaan 2). Parkeren kan in het Transferium Westraven.

Het conceptprogramma van de middag ziet er als volgt uit:

- 13.00 Het proces tot op heden (context, noodzaak, resultaten verkenning markt, de zes gekozen pakketten)
- 13.30 Het aanbestedingsproces
 - Uiteenzetting / presentatie
 - Plenaire discussie
- 15.30 Check op de bundeling en de planning
 - Per pakket een gelegenheid tot discussie per subzaal
- 17.00 Plenaire terugkoppeling
- 17.30 Conclusies en vervolgstappen

Inschrijven voor de startbijeenkomst kan vanaf vrijdag 13 maart tot en met woensdag 1 april via de website www.rijkswaterstaat.nl/spoedaanpak

2.3 De individuele gesprekken

Het tweede onderdeel van de marktconsultatie betreft de individuele gesprekken met de marktpartijen. Doelstelling is wederom:

1. Het toetsen of de door Rijkswaterstaat aangebrachte bundeling (6 pakketten) voor de markt werkbaar is (en specifiek voor de geïnterviewde partij)
2. Vragen aan de partijen wat nodig is om de door Rijkswaterstaat aangebrachte planning te realiseren
3. Het toetsen of de nieuwe marktbenadering die Rijkswaterstaat op het oog heeft voor de markt werkbaar is (en specifiek door de geïnterviewde partij)

De interviews bieden de marktpartijen de gelegenheid om dieper en preciezer op de nieuwe marktbenadering in te gaan. Tijdens dit onderdeel van de marktconsultatie wordt gesproken met naar schatting 30 marktpartijen. Zoals ook in paragraaf 1.4 is toegelicht, bestaat de doelgroep van de marktconsultatie uit de (toekomstige) projectmanagers van de pakketten. De gedachte hierachter is dat zij vanuit hun expertise een goed beeld hebben bij de haalbaarheid van de projecten.

De gesprekken vinden (overdag en 's avonds) op inschrijving plaats in de periode dinsdag 7 april – vrijdag 17 april.

De locatie voor de gesprekken is overdag het kantoor Westraven van Rijkswaterstaat te Utrecht (Griffioenlaan 2); 's avonds vinden de gesprekken mogelijk plaats bij adviesbureau Scenter te Driebergen (Hoofdstraat 152).

Het initiatief voor het inplannen van een gesprek ligt bij de marktpartijen.
Vanaf vrijdag 13 maart tot en met 7 april zijn gesprekken door de marktpartijen in te plannen via Michiel Bos, op nummer 088 - 797 4035

De gesprekken duren maximaal 90 minuten.

De interviews worden afgenomen door adviseurs van adviesbureau Scenter. Bij elk gesprek is een medewerker van Rijkswaterstaat aanwezig als toehoorder.

2.4 De rapportage

De resultaten en bevindingen van de grootschalige bijeenkomst en de reeks van interviews worden verwerkt in een rapportage. Deze rapportage is openbaar en wordt ook toegankelijk voor partijen die niet hebben geparticipeerd in de marktconsultatie. In de rapportage wordt uiteengezet hoe de marktpartijen denken over:

- De door Rijkswaterstaat aangebrachte bundeling (6 pakketten);
- Wat nodig is om de door Rijkswaterstaat aangebrachte planning te realiseren;
- Of de nieuwe marktbenadering die Rijkswaterstaat op het oog heeft voor de markt werkbaar is.

In de eindrapportage zullen de meningen van de betrokken geïnterviewde personen niet herleidbaar zijn naar individuen of marktpartijen.

De bevindingen en conclusies uit de rapportage worden door Rijkswaterstaat gebruikt om verdere beslissingen ten aanzien van het aanbestedingsproces te nemen. De rapportage met de uitkomsten van de marktconsultatie wordt uiterlijk 29 april gepubliceerd.

3 Beschrijving programma spoedaanpak

3.1 Spoedaanpak projecten

Deze marktconsultatie heeft betrekking op de volgende 16 projecten:

	Projectnaam	Benutting/Verbreding
1	A9 Velsen - Raasdorp	Benutting
2	A9 Raasdorp - Badhoevedorp	Benutting
8	A1 't Gooi	Benutting
9	A1/A6 Diemen - Muiderberg - Almere	Beide
10	A4 Badhoevedorp - Nieuwe meer	Benutting
11	A10 Nieuwe Meer - Amstel	Benutting
14	A1 Watergraafsmeer - Diemen	Beide
15	A9 Alkmaar - Uitgeest	Benutting
17	A2 Maasbracht - Geleen	Beide*
19	A2 's-Hertogenbosch - Eindhoven	Verbreding
20	A2 Leenderheide - Valkenswaard	Verbreding
21	A12 Gouda - Woerden	Verbreding*
22	A12 Woerden - Oudenrijn	Benutting*
27	A58 Eindhoven - Oirschot	Verbreding
29	A2 Oudenrijn - Everdingen	Verbreding
30	N50 Ramspol - Ens	Verbreding

Tabel 1 De 16 projecten (nummering conform totaallijst van 30 projecten)

*) hier is de keuze nog niet definitief

De werkzaamheden van de 16 projecten zijn grofweg: het vervangen en/of aanpassen van de asfaltlaag, de markeringen, de geluidsschermen, de geleiderails, de bewegwijzering, de verkeerssignalering en de portalen; het aansluiten op de verkeerscentrales; het aanpassen van de verlichting en het aanbrengen van de pechhavens (benutting) of een extra rijstrook (verbreding). Bij een aantal projecten (nummers 9, 14, 17, 21 en 22) moeten kunstwerken versterkt of vervangen worden. De aard en risico's hiervan zijn nog onvoldoende duidelijk (risico voor geld, tijd en verkeershinder). Bij N50 Ramspol - Ens (nummer 30) moet een nieuwe beweegbare brug gebouwd worden. Benuttingsprojecten zijn technisch complexer vanwege de DVM (dynamisch verkeersmanagement)-systemen. De grootte van de DVM-component in de projecten verschilt daardoor maar het risico in de tijd geldt voor alle projecten.

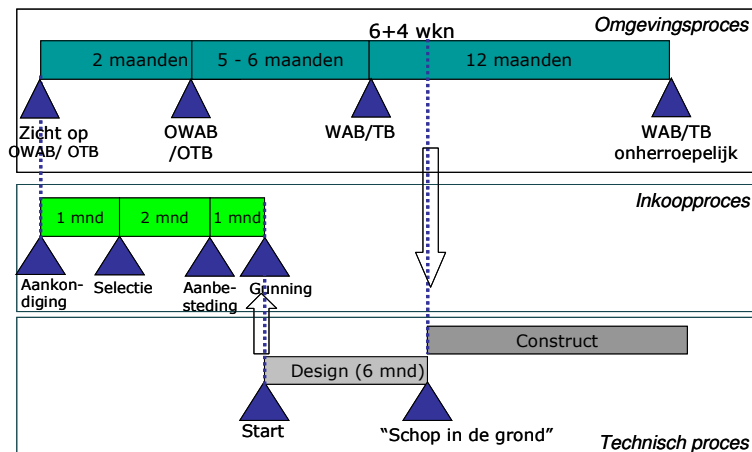
De omvang van de 16 projecten bedraagt in totaal ca. € 800 miljoen. De verbredingsprojecten hebben een grotere financiële omvang dan de benuttingsprojecten (€ 10 - 30 miljoen).

In bijlage 1 is per project een fact sheet met nadere informatie opgenomen.

3.2 Inkoopstrategie

De 'nieuwe marktbenadering' is gebaseerd op een samenwerkingsmodel. Alleen door intensief samen te werken - op basis van duidelijke afspraken en goede prikkels - worden naar verwachting van Rijkswaterstaat de doelstellingen gehaald. Daarbij verwacht Rijkswaterstaat dat met een korte aanbestedingsprocedure vroeg in het traject de benodigde innovatiekracht voor versnelling wordt gestimuleerd. Een vroege aanbesteding is mogelijk door het uitwerkingsniveau van de vraagspecificatie te baseren op het definitief ontwerp² dat ten grondslag ligt aan het concept OWAB/OTB-ontwerp³ ("zicht op OWAB/OTB", zie figuur 1) en het deels loslaten van de vaste prijsvorming tijdens de aanbesteding.

Gegeven de technisch relatief eenvoudige aard van het werk⁴ wordt onderscheidend vermogen bij de markt gezocht bij het 'mogelijk maken van de versnelling'. Onderscheidend is het organisatievermogen om met minimale verkeershinder een flexibele fasering te ontwerpen. Hoe de inschrijver dit organiseert komt tot uiting in zijn inschrijving met een plan van aanpak. De beoordeling van de inschrijving wordt mede gebaseerd op interviews met de medewerkers die het werk zullen uitvoeren.

Figuur 1 Koppeling aanbestedingsprocedure - planologische procedure - bouwproces op basis van globale doorlooptijden

De start van de aanbestedingsprocedure is afgeleid vanuit de datum voor het 'WAB/TB ter visie'. Het uitgangspunt is dat op zijn vroegst⁵ 10 weken na publicatie van het TB/WAB de uitvoering kan starten (schop in de grond), zie figuur 1. Terugrekenend met de benodigde ontwerptijd en doorlooptijd van de korte aanbestedingsprocedure (ca. 4 maanden) kan worden bepaald of de aanbesteding kritisch in de tijd is en snel moet starten. Er moet dan per pakket beoordeeld worden of er bij start aanbesteding wel voldoende 'zicht op OWAB/OTB' is (projectscope voldoende stabiel).

² Geluid- en luchtonderzoeken zijn gebaseerd op een definitief ontwerp van het wegontwerp (verbreding en benutting); voor DVM en kunstwerken is het uitwerkingsniveau tussen schetsontwerp en voorontwerp

³ Ontwerp Wegaanpassingsbesluit/ Ontwerp Tracébesluit

⁴ Behoudens het risico m.b.t. versterking van kunstwerken en complexe DVM-raakvlakken

⁵ Na inschatting van de mogelijke beroepsprocedures

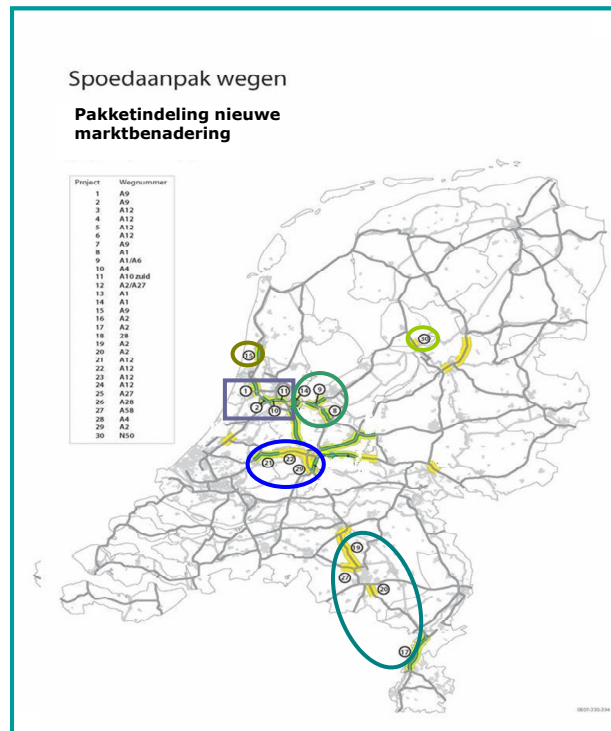
Intensieve afstemming over het risicoprofiel van de opdracht, interpretatie van de vraag en (ontwerp)inspanningen gerelateerd aan prijsvorming (werkvoorbereiding) worden grotendeels na gunning met één partij uitgevoerd. In de fase na gunning wordt het ontwerp uitvoeringsgereed gemaakt en wordt een vaste prijs met prikkels voor optimalisatie voor de uitvoeringsfase (schop in de grond) overeengekomen. Leidraad is een reële risicoverdeling waarin partijen de risico's dragen die zij kunnen beheersen.

Per pakket zal een niet-openbare procedure worden doorlopen. Van de geldige inschrijvingen zal de Economisch Meest Voordelige Inschrijving (EMVI) worden bepaald. Afhankelijk van het uitwerkingsniveau wordt gegund op prijs en kwaliteit (plan van aanpak en interviews). De vormgeving van het prijselement zal per pakket maatwerk zijn (bijvoorbeeld gunning op targetprijs, opslagen en eenheidsprijzen of alleen eenheidsprijzen en opslagen).

Voorziene bundeling in zes pakketten

Vanwege mogelijke synergie worden de 16 projecten gebundeld. De bundeling is bepaald door de mijlpalen van het planproces, de geografische ligging (verkeersshinder) en de aard van het werk, zie figuur 2.

Pakket	Nummers
1. Pakket A:	1, 2, 10 en 11
2. Pakket B:	30
3. Pakket C:	15
4. Pakket D:	8, 9 en 14
5. Pakket E:	17, 19, 20 en 27
6. Pakket F:	21, 22 en 29

Figuur 2 Voorziene bundeling van 16 projecten in 6 pakketten

4 Planning

De planning van de marktconsultatie is als volgt:

Aanmeldingen door marktpartijen voor de startbijeenkomst via www.rijkwaterstaat.nl/spoedaanpak	13 maart – 1 april
Aanmeldingen door marktpartijen voor de individuele interviews	13 maart – 7 april
Grootschalige startbijeenkomst te Utrecht	6 april
Interviews met marktpartijen	7 april – 17 april
Publicatie uitkomsten marktconsultatie	Uiterlijk 29 april

Rijkswaterstaat zal mede op basis van de resultaten van de marktconsultatie de aanbestedingsprocedure(s) voor (een aantal van) de pakketten zo spoedig mogelijk starten.

5 Juridische en procedurele aspecten

De marktconsultatie maakt geen onderdeel uit van de aanbesteding. Om deelnemers aan de marktconsultatie niet in een bevoordeelde positie te brengen zullen de uitkomsten van de marktconsultatie openbaar worden gemaakt. Bij aanbesteding bestaat er geen onderscheid tussen partijen die al dan niet hebben deelgenomen aan de marktconsultatie.

Aan de informatie die wordt verstrekt in de marktconsultatie kunnen geen rechten worden ontleend. De informatie is indicatief en louter bedoeld om de kwaliteit van de marktconsultatie te verhogen. Indien deze informatie strijdig is met afspraken of informatie uit de planprocedures is de informatie uit de planprocedure leidend.

Gegeven het vrijblijvende karakter van de marktconsultatie zal geen vergoeding worden toegekend aan deelnemers.

Rijkswaterstaat is niet gebonden aan de uitkomsten van de marktconsultatie.